

Zonder investeringen in infrastructuur loopt Nederland vast

Hooggeachte heer Jetten,

De plotselinge afsluiting van de Merwedeburg liet zien dat onze infrastructuur er slechter aan toe is dan gedacht. In het hele land nemen storingen, stremmingen en gewichtsbeporingen toe. Dit bevestigt wat wij vanuit onze verschillende verantwoordelijkheden zien: de kloof tussen de maatschappelijke opgaven van Nederland en de beschikbare middelen voor infrastructuur is niet langer houdbaar. Infrastructuur maakt woningbouw mogelijk, versterkt onze economie en ons vestigingsklimaat en draagt bij aan onze weerbaarheid, veiligheid en brede welvaart. Daarmee raakt de infrastructuuropgave de agenda van het gehele kabinet.

Door jarenlang achterblijvende investeringen komen beheer & onderhoud, vervanging & renovatie én nieuwe aanleg verder onder druk te staan, met grote gevolgen voor bereikbaarheid, mobiliteit, logistiek, economische ontwikkeling en in sommige gevallen zelfs de veiligheid. Het kabinet heeft bij aantreden extra middelen vrijgemaakt en de minister van IenW brengt voortvarend in kaart welke keuzes binnen het huidige kader nodig zijn. Maar een afweegkader lost onvoldoende budget niet op. Efficiënter werken, innovatie en vereenvoudiging van procedures kunnen bijdragen aan de oplossing, maar zijn onvoldoende om de omvang van de opgave het hoofd te bieden. Structureel hogere publieke investeringen zijn noodzakelijk: de koek moet groter.

Onze oproep aan het kabinet

Gemeenten, provincies, vervoerregio's, het bedrijfsleven, mobiliteitsaanbieders, logistieke partijen en de bouw vragen het kabinet om twee onlosmakelijk verbonden stappen te zetten:

1. Geef de **infrastructurele opgave een centrale plaats in de augustusbeleidsvorming**:
 - zorg voor structureel meer middelen en daarmee voldoende budgettering voor beheer & onderhoud en vervanging & renovatie, en begin daar nu mee;
 - creëer investeringsruimte voor noodzakelijke nieuwe aanleg en uitbreiding en houd vast aan reeds gemaakte afspraken, zodat regio's, bedrijven en investeerders daarop kunnen blijven bouwen;
 - neem belemmeringen in de begrotings- en financieringssysteem voor langjarige publieke investeringen weg.
2. Ontwikkel met betrokken partijen een **meerjarig en toekomstbestendig nationaal investerings- en financieringsplan voor de Nederlandse infrastructuur**. Ga hierover op korte termijn kabinetsbreed met een gezamenlijke delegatie van onze organisaties in gesprek.

Waarom dit niet langer kan wachten

De omvang van de opgave is inmiddels uitvoerig in beeld gebracht. Volgens het kabinet en de Algemene Rekenkamer bedraagt het tekort voor exploitatie, onderhoud en vernieuwing van de Rijkswaterstaat-netwerken € 34,5 miljard tot en met 2038. Voor beheer, onderhoud en

vernieuwing van het spoor loopt dit op tot circa € 20 miljard, en voor ontwikkelprojecten, inclusief herstart van gepauzeerde projecten, tot circa € 30 miljard.

Tachtig kunstwerken kennen inmiddels gewichts- of doorvaartbeperkingen, ruim honderd andere staan onder verhoogd toezicht vanwege veiligheidsrisico's, en ProRail schakelt dit jaar noodgedwongen over op minimaal onderhoud.

Het omrijden via andere routes gaat gepaard met aanvullende kosten, langere reistijden en extra vertraging op de weg. Zo worden de kosten van de uitval van de Merwedeburg voor de logistieke sector alleen al op circa € 1.5 miljoen euro per dag geschat en de maatschappelijke kosten liggen aanzienlijk hoger. Vergelijkbare problematiek speelt op het spoor en het water: de langdurige beperkingen op de Giessenbrug, de wekenlange verstoringen van het treinverkeer van en naar Schiphol in 2025 en de toegenomen stremmingen bij bruggen en sluizen en daardoor de toegenomen wachttijden op de vaarwegen. Zonder aanvullende investeringen neemt het risico op verdere beperkingen en uitval toe. Daarmee komen bereikbaarheid, economische groei en het vestigingsklimaat verder onder druk te staan en nemen veiligheidsrisico's toe. Ook raken deze beperkingen de strategische rol van Nederland als logistieke toegangspoort voor Europa en onze bijdrage aan de NAVO-verplichtingen op het gebied van militaire mobiliteit. Dit is dus geen regionaal of sectoraal probleem, maar een nationaal vraagstuk dat weg, spoor én water raakt.

Daarbij geldt dat investeren in infrastructuur loont. Tijdig investeren voorkomt hogere maatschappelijke kosten in de toekomst en versterkt het verdienvermogen van Nederland. Recente berekeningen laten zien dat jaarlijkse onderhoudsinvesteringen op langere termijn economische winst opleveren: € 2 miljard per jaar aan onderhoudsinvesteringen leidt over 25 jaar tot hogere productiviteit en werkgelegenheid. Een toekomstbestendige investeringsagenda stelt de bouwsector bovendien in staat tijdig op nieuwe opdrachten te anticiperen en waar nodig te investeren, terwijl alleen prioriteren binnen de huidige kaders zal leiden tot verdere verschraling.

Zaak voor het gehele kabinet

Deze opgave overstijgt de verantwoordelijkheid van één minister of één begrotingsbehandeling. Zij heeft directe gevolgen voor economie, woningbouw en nationale veiligheid. Voor een toekomstbestendige begrotings- en financieringssysteem zijn bovendien besluiten nodig waarbij het ministerie van Financiën een centrale rol speelt. Dit is dan ook een zaak van het kabinet als geheel en van de Rijksbegroting in haar volle breedte. Een oplossing vraagt om een Rijksbrede aanpak.

Tot slot

Nederland kan zich niet veroorloven te wachten tot de infrastructuur verder vastloopt. Er is nu meer budgettaire ruimte nodig voor instandhouding én creëer ruimte voor nieuwe aanleg én ontwikkel een meerjarig en toekomstbestendig nationaal investerings- en financieringsplan voor de Nederlandse infrastructuur. **De augustusbesluitvorming over de Rijksbegroting is het**

moment om daarmee een begin te maken. Uitstel leidt tot verdere achterstanden en hogere maatschappelijke kosten.

Met verschillende partijen en koepels werken wij al aan vervolgafspraken over de gezamenlijke opgaven waar Nederland voor staat. De urgentie en het gedeelde besef van de omvang van de infrastructurele opgave die uit deze brief spreken, nemen wij daarin nadrukkelijk mee.

De brede samenwerking die aan deze brief ten grondslag ligt, onderstreept dat infrastructuur geen sectorale uitgave is, maar een randvoorwaarde voor woningbouw, economische groei, defensie en brede welvaart. Wij gaan daarom graag met een gezamenlijke vertegenwoordiging van de ondertekenende partijen kabinetsbreed in gesprek om deze nationale opgave verder uit te werken.

Hoogachtend,

Marga de Jager, voorzitter Mobiliteitsalliantie
Elisabeth Post, voorzitter Logistieke Alliantie
Sharon Dijkma, voorzitter Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Harry van der Maas, Interprovinciaal Overleg
Elise Moeskops, voorzitter Vervoerregio Amsterdam
Coen van Oostrom, voorzitter VNO-NCW / MKB-Nederland
Marijke Vuik, voorzitter MKB-Nederland
Arno Visser, voorzitter Bouwend Nederland
Erik van Engelen, algemeen directeur Techniek Nederland
Leo de Boer, algemeen directeur Cumela
Carla Moonen, voorzitter Koninklijke NLingenieurs

Logistieke Alliantie

ip Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Deze brief wordt mede namens de volgende organisaties verstuurd:

Logistieke Alliantie

Evofenedex – Port of Rotterdam – Air Cargo Netherlands – Vereniging van Rotterdamse Cargadoors – VNO-NCW – Transport en Logistiek Nederland – Schiphol Group – ORAM – MKB Nederland – Koninklijke Binnenvaart Nederland – Deltalinqs – KVNVR – NVB – ProRail – Koninklijke Bouwend Nederland – Port of Amsterdam – VITO Nederland

Mobiliteitsalliantie

ANWB – Arriva – BOVAG – Bouwend Nederland – EBS – FEHAC – Fietzersbond – GVB – HTM – Keolis – KNAC – Koninklijk Nederlands Vervoer – MKB-Infra – NKC – NS – OV-NL – Qbuzz – RAI Vereniging – RET – Schiphol – Transport & Logistiek Nederland – Transdev – VNA – Wandelnet

Afschrift aan:

- de heer E. Heinen, minister van Financiën
- de heer V. Karremans, minister van Infrastructuur en Waterstaat
- mevrouw A. Bertram, staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat
- mevrouw H. Herbert, minister van Economische Zaken en Klimaat
- mevrouw S. van Veldhoven-van der Meer, minister van Klimaat en Groene Groei
- mevrouw E. Boekholt-O'Sullivan, minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
- mevrouw D. Yeşilgöz-Zegerius, minister van Defensie
- de heer D. Boswijk, staatssecretaris van Defensie